

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної конференції
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»**

18 ТРАВНЯ 2023 РОКУ
КРЕМЕНЧУК 2023

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ
НАУКОВИЙ ПАРК «НАУКА ТА БЕЗПЕКА»**

ISBN 978-966-610-270-9

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»**

(Посвідчення № 417 від 21.09.2022 р.)

**PROCEEDINGS
IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»**

(Certificate № 417 dated September 21, 2022)

18 травня 2023 р.

Кременчук 2023

УДК 62(33:34:37:61:65:80)
А20

*Рекомендовано до друку оргкомітетом відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
№ 8 від 14 лютого 2023 року*

Редакційна колегія:

Сокуренко В.В., ректор ХНУВС, генерал поліції третього рангу, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);

Моргунов О.А., перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник поліції, заслужений тренер України, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Музичук О.М., проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник поліції, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Яковлєв Р. П., директор КЛК ХНУВС;

Шмельов Ю. М., заступник директора коледжу з навчально-методичної та виховної роботи КЛК ХНУВС, кандидат технічних наук.

А20 **Авіація**, промисловість, суспільство : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 18 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж., Наук.парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2023. – 927 с.

ISBN 978-966-610-270-9

У збірнику розглянуто результати наукових досліджень учених, здобувачів вищої освіти, практиків з питань сучасних тенденцій і перспектив розвитку авіації, промисловості, суспільства в умовах сьогодення.

УДК 62(33:34:37:61:65:80)

Доповіді друкуються в авторській редакції

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

- 75. Сухоловський В.О.** Державний біотехнологічний університет, **866**
м. Харків, Україна
Науковий керівник: **Ушакова Н.Г.**
УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІКА В ПРОЦЕСАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
- 76. Сягло В.І., Цимбалістова О.А.** Кременчуцький льотний коледж **869**
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Кременчук, Україна
*ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ
ЯКІСТЮ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ*
- 77. Харченко М.В.** Кременчуцький льотний коледж Харківського **872**
національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна
*ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ
ПІДПРИЄМСТВА*
- 78. Хуторна А.В., Мацука В.М.** Маріупольський державний **874**
університет, м. Київ, Україна
ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ
- 79. Черепанова В.О., Новік І.О., Перерва П.Г.** Національний технічний **876**
університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ
- 80. Черніхова О.С., Кочерга П.Р.** Кременчуцький льотний коледж **878**
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Кременчук, Україна
*ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ТРАНСПОРТНОМУ ПРОЦЕСІ*
- 81. Швачка В.О.** Кременчуцький льотний коледж Харківського **880**
національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна
Науковий керівник: **Харченко М.В.**
*ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКУПІВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА*
- 82. Шводіауер Герхард** Магдебурзького університету Отто фон Геріке, **883**
м. Магдебург, Німеччина; **Перерва П.Г.** Національний технічний
університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
ХАРАКТЕРИСТИКА ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- 83. Шерстюк Р.П., Козловський А.В.** Тернопільський національний **886**
технічний університет імені Івана Пулюя, м. Тернопіль, Україна
*УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ
ТЕХНОЛОГІЇ*
- 84. Яковенко В.В.** Національний авіаційний університет, **889**
м. Київ, Україна
Науковий керівник: **Гращенко І.С.**
*КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМПАНІЇ*
- 85. Яковець І.В.** Львівський національний університет імені Івана **891**
Франка, м. Львів, Україна
Науковий керівник: **Руда І.І.**
ПЕРЕБУДОВА ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

7. Маслак О.І., Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Кучинський В.А., Ілляшенко С.М. Аутсорсинг патентних, логістичних та інформаційних послуг як інструмент підвищення ефективності управління інтелектуальною власністю на промисловому підприємстві. *Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. Екон.науки.* Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 2. С. 21-26.

8. Ілляшенко С.М., Перерва П.Г., Маслак О.І., Кобелева Т.О., Кучинський В.А. Ефективність інформаційних технологій в управлінні інтелектуальною власністю промислового підприємства. *Вісник НТУ "ХПІ": зб. наук. пр. Екон.науки.* Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 53-58.

9. Кобелева Т. О. Електротехнічна галузь України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник НТУ „ХПІ”.* 2011. № 26. С. 34 –44.

10. Tkachova N., Kobieliava T., Pererva P. Formation of competitive advantages of machine-building enterprises on the basis of the benchmarking concept [Electronic resource]. *International Marketing and Management of Innovations: Global Sci. EJournal.* Bielsko-Biala, 2021. № 6. 10 p.

11. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. (2017) The definition of industry park electrical products. № 3 (11). // *Scientific bulletin of Polissia.* Part 2. С. 43-50.

12. Kosenko A.P., Kobieliava T.O., Tkachova N.P. Forecasting industry park electrical products // *Науковий вісник Полісся.* 2017. № 4 (12). Ч. 2. С. 106-111.

УДК 658:005.7

Шерстюк Р.П., д.е.н., доцент, завідувач кафедри

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6253-9421>

Козловський А.В., аспірант

**Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна**

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Інформатизація суспільства, як тривалий процес його перебудови, спричинила послідовні зміни в менеджменті. Ці зміни знайшли своє вираження не тільки в контексті уніфікації та прискорення процесів обробки даних для коригування чи створення нових технологій управління, а й ефективності використання інформації.

Інформаційні технології визначають послідовність взаємозалежних змін, які має врахувати менеджер під час планування стратегії організації. Ця стратегія має відрізнятися властивістю скоординованого узгодження на всіх етапах її конструювання [1]. Складність вироблення стратегії в умовах реагування на зміни, що відбуваються, пов'язана з тим, що процес інформатизації послідовно зачіпає як внутрішнє, так і зовнішнє середовище підприємства. Цей процес позначається як трансформація ланцюжка цінності, що включає послідовність структурних змін у конкретній галузі, перетворення

створюваного кінцевого продукту або послуги аж до створення нових видів діяльності, зміну конкурентних переваг, отже, і галузевої конкуренції. Однак висновки, які можна зробити, застосовуючи цю економічну концепцію багатші за змістом і більш об'ємні за соціально-економічними ефектами.

Для уточнення трансформаційних змін деталізуємо розглянуту проблему в методологічному ракурсі. Це дасть змогу уточнити та узагальнити системні властивості управлінських технологій. Взаємопов'язані трансформаційні зміни, викликані інформаційним бумом, незалежно від технологічних та економічних сфер діяльності, в яких вони застосовуються, від розмірів бізнесу, можна поділити на три типи змін. Виділення цих типів, на нашу думку, є економічно доцільним, оскільки дає змогу оцінити величину та сферу локалізації ефектів від застосування тієї чи іншої управлінської технології.

Перший тип змін пов'язаний з перетвореннями об'єктного складу ресурсів та технологій, які застосовуються. Саме цей тип більшою мірою піддається формалізації та обліку в межах традиційного економічного аналізу. Ефективність від проведення стандартних управлінських заходів залежить від інтенсивності використання ресурсів та матеріально-речових, виробничих, фінансових, управлінських та інформаційних технологій, що супроводжують процеси придбання, розподілу та використання ресурсів. За цих умов сукупний ефект першого типу змін складається з двох різних за своєю інтенсивністю та методом обліку ефектів, що відрізняються можливостями оптимізації ресурсів.

Економічний ефект від інтенсивного використання ресурсів підприємством якісно відрізняється від того ефекту, який виникає за супутнього використання різних видів технологій. Трансформація ланцюжка цінності за М. Портером якраз і відображає перший тип ефекту, викликаного змінами об'єктного складу можливостей підприємства. Обмеженість ресурсів визначає управлінські рішення щодо формування ефекту від зниження витрат, диференціації товарів і їх споживчих властивостей. Однак, окрім підвищення віддачі від ресурсного потенціалу підприємства, необхідно враховувати й іншу складову першого типу змін, тобто необмежені можливості використання різних видів технологій, включаючи управлінські. Ступінь їхньої відносної обмеженості ґрунтується на межах та перспективах інноваційних процесів. У цьому контексті сукупний економічний ефект характеризується складністю та відмінностями питомої ваги вкладу кожного з видів технологій, що використовуються підприємством. Цей нерівний результат виникає внаслідок відмінностей у цінності технологій, що формується на основі закономірностей функціонування тих сфер діяльності, технології яких залучає менеджер для комбінування та конструювання оперативних заходів та стратегії підприємства.

Сукупний економічний ефект від зміни об'єктного ресурсного складу та його використання з застосуванням різних технологій залежить від дії механізму мультиплікації-акселерації, що запускається відповідною зміною технологій. Вказаний механізм ґрунтується на підході само-збільшення технології. Крім цього, додатковим джерелом, що збільшує економічний ефект першого типу, може стати, наприклад, реалізація надлишкових ресурсів та технологій підприємства, що виникли завдяки винятковим можливостям

створення, обробки або використання інформації. Отже, менеджери в процесі планування та конструювання оперативних і стратегічних рішень, спрямованих на підвищення ефекту від інтенсивного використання ресурсів, повинні мати можливість та вміння з комбінування різних видів технологій (не тільки матеріально-речових, а й фінансових, інформаційних, управлінських).

Другий тип властивостей управлінських технологій залежить від властивостей суб'єктного компонента (професійних здібностей менеджера), залученого до управління бізнес-процесами підприємства. Виявлений у межах формування сукупного ефекту першого типу механізм мультиплікації-акселерації сприяв зростанню взаємодій, як усередині підприємства, так і за його межами. Для об'єктивного відображення такого системного розширення взаємодій у економічному аналізі використовуються поняття матеріальних та нематеріальних потоків. Проте організація, формування та поширення різних матеріальних, нематеріальних та інформаційних потоків створили проблему, пов'язану з труднощами встановлення меж аналізованих процесів та результатів, зважаючи на їх розмивання. Це об'єктивне розмивання меж аналізованих об'єктів та процесів ускладнює та обмежує застосування традиційного економічного інструментарію.

Отже, цілісність і відмежованість керованих систем та підсистем, як абстрактний метод пізнання й аналізу кінцевих і проміжних результатів діяльності підприємства є продуктом зусиль менеджера. Саме його суб'єктивна інтерпретація, як системи координат, так і включеного до неї комплексу об'єктів, ресурсів та технологій, служить основою виявлення джерела (початкова фаза), визначення внутрішньої цінності потоку та визначення зовнішньої цінності потоку або їхнього угруповання (заклучна фаза). Таким чином, економічна значущість і цінність цих складових матеріальних, нематеріальних та інформаційних потоків безпосередньо залежить від інтелектуального капіталу менеджера – розробника управлінських технологій. Цінність цих технологій відносно висока, оскільки високою є цінність специфічного активу, власником якого є автор технології. У цьому контексті менеджер є не лише володарем спеціальних економічних знань – він володіє системними цілісними знаннями економічної дійсності, навичками економічного мислення та комплексного міждисциплінарного аналізу.

Нарешті, третій тип змін ініціює певний відмежований соціально-економічний ефект, що ґрунтується на особливостях зв'язків між взаємодіючими елементами в виробничо-економічному просторі, який відокремлюється в межах керованого бізнес-процесу (соціальний капітал підприємства). Традиційний економічний аналіз, що оцінює два попередні типи змін, як методологічна передумова зберігає гіпотезу неокласичного підходу щодо горизонтальної рівності всіх економічних суб'єктів, задіяних у різних сферах діяльності. Однак зв'язки в економічній системі характеризуються не тільки горизонтальною рівністю можливостей, але й вертикальною нерівністю соціальних статусів та економічних прав, серед яких базовими є права власності. Саме системна нерівність суб'єктів та їх нерівні набори можливостей трансформують однорідний рівноважний ринковий простір економічних

взаємодій у нерівноважний асиметричний різномірний інституційний простір. У межах сегмента інституційного простору підприємства менеджер використовує його інституційні ресурси (простір, час, адміністративний ресурс, соціальний статус, економічну владу, регламентацію, права власності тощо). Завдяки їх використанню також підвищується цінність проміжних і кінцевих продуктів та послуг підприємства.

Інституційний ефект від використання інституційних ресурсів у випадках їх ігнорування чи порушення достовірності даних обліку може суттєво знизити економічні ефекти організації двох вищерозглянутих типів.

Таким чином, організаційні управлінські технології повинні створюватися, враховуючи всі властивості як об'єктів, включених у бізнес-процеси, так і зв'язків між елементами цих процесів. Головне, що ці технології є суб'єктивним інтелектуальним продуктом професійного менеджера, система цінностей, навичок, знань та умінь якого впливає на соціально-економічну значущість та продуктивність тієї чи іншої управлінської технології.

Список літератури

1. Ostrovska H. Yo., Sherstiuk R. P., Tsikh H. V., Demianyshyn V. H., Danyliuk-Chernykh I. M. Conceptual Principles of Learning Organization Building. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 2021, № 3. С. 167–172. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-3/167>

УДК 338.242

Яковенко В.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: Гращенко І.С., к.е.н., доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8735-9061>

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМПАНІЇ

Наразі корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) є інструментом підвищення конкурентоспроможності компаній, оскільки напрямки реалізації стратегії корпоративної соціальної відповідальності пов'язані з досягненням цілей бізнесу.

Соціальна відповідальність (СВ) передбачає необхідність сучасної концепції, що заохочує компанії враховувати інтереси суспільства, беручи на себе відповідальність за вплив своєї діяльності на споживачів, стейкхолдерів, працівників, громади та навколишнє середовище в усіх аспектах своєї діяльності. Соціальна відповідальність передбачає відповідальне ставлення будь-якої компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів, а також гармонійне співіснування взаємодії та постійний діалог із суспільством, участь у розв'язанні соціальних проблем [1, с. 73].

КСВ регулює велика кількість стандартів, серед них: AA 1000 (Account Ability), GRI(Global Reporting Initiative), ISO 14000, SA 8000 (Соціальний

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»

(Посвідчення № 417 від 21.09.2022 р.)

18 травня 2023 р.

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 108,2. Обл.-вид. арк. 56,4.

Видавець і виготовлювач –

Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080.